

Творчий проект

на тему:

*«Роман Федора Достоевського
«Злочин і кара» – вражаюче трагічне
відтворення життя»*

Історія написання роману

Роман уперше опублікований у 1866 в російському журналі «Русский вестник» як серія з 12 щомісячних випусків, а потім окремою книгою. Це другий роман автора після повернення з п'ятирічного заслання на каторгу в Сибір. Достоевський приступив до створення роману в той історичний період життя Росії, коли піднесення наприкінці 1850- на початку 1860 р. уже поступилося місцем спаду громадських настроїв, краху надій та ілюзій, коли країна увійшла у смугу «тяжкого часу», ситуацію бездоріжжя і розчарувань. «Злочин і кара» — перший з великих прозових творів, в якому новий світогляд письменника та нова поетика проявилися з найбільшою повнотою.

Федір Достоевський

Родіон Раскольников – головний герой роману

- «Злочин і кара» — розповідь про душевні муки й етичні дилеми Родіона Романовича Раскольнікова, бідного колишнього санкт-петербурзького студента, який виносив і здійснив задум убити стару жінку лихварницю з метою за її гроші. Йому здавалося, що з грошима він зможе здійснити добрі справи, чим спокутує свій злочин, водночас світ позбудеться нікчемного паразита. Раскольніков бажає також переконатися в тому, що деякі вибрані люди можуть і навіть мають моральне право на вбивство. Він порівнює себе із Наполеоном Бонапартом і вірить, що злочин, здійснений із шляхетними мотивами, простимий, але йому довелося довідатися, що він ... «не Наполеон».

Сюжет роману

- Сюжет роману — це рух свідомості героя від злочину до покарання, від бунту до упокоєння. Бідний психічно неврівноважений колишній студент Родіон Раскольников мешкає в крихітній кімнатці практично без засобів до існування і виношує в своїй голові величній ідеї. Відмовляючись від будь-якої допомоги, навіть від допомоги свого товариша Разумихіна, він задумує вбити й пограбувати стару лихварницю Альону Іванівну, в якій позичав гроші під залогу. Його охоплює відчуття, що це вбивство — веління вищої сили, набагато сильнішої від нього самого. Після певних вагань, Раскольников урешті-решт зважується, пробирається в помешкання Альони Іванівни й убиває її сокирою. Убиває він також свояченицю лихварниці Лізавету, яка на своє лихо зайшла в кімнату, де здійснювалося вбивство. Раскольникову, незважаючи на гарячковий стан, щастить вибратися з помешкання непоміченим.

- Згодом Родіон знайомиться із донькою Мармеладова Сонею, яка заради сім'ї змушена була стати повією. Раскольніков збентежений, хоча знає, що доказів нема, й засудити його не зможуть. Він на межі признання. Врешті Родіон шукає підтримки в Соні, й зізнається у злочині їй. Випадково, у сусідній із Сониною кімнаті поселився Свидригайлов. Він чує зізнання. Зустрівшись із Раскольніковим він говорить, що може використати підслухану інформацію проти Родіона, але водночас розповідає, що й сам винен у злочині — він нещодавно вбив свою дружину. Того ж ранку Раскольніков ще раз іде до Соні, яка вмовляє його очистити свою душу зізнанням. Він вагається, він розуміє, що знову проти нього нема жодних доказів, але вмовляння Соні беруть гору.
- В епілозі розповідається про те, що Раскольнікова засуджено на каторгу в Сибір. Соня їде з ним. А от муки в душі Раскольнікова продовжуються і в Сибіру. Тільки згодом, завдяки Соніному коханню й турботі, починається його духовне очищення й відродження.

Образ Раскольников

- *Образ Раскольникова розкриває небезпеку такого ідеалу. В ньому поєднується вроджена доброта та вміння співчувати з одного боку, а з іншого гордий егоїзм, що виродився у зневагу до покірного стада. Внутрішня суперечливість характеру Раскольникова приводить його до утилітарно-альтруїстичного виправдання злочину: чому не вбити зайву, непотрібну лихварницю, якщо при цьому можна використати її гроші для допомоги злиденним? Натхненням йому служить грандіозна постать Наполеона, якому на його думку дозволено вбивати заради вищих ідеалів добра. Наполеонівські плани привели його до наперед продуманого вбивства, й до такого логічного завершення веде будь-який самообман утилітаризму.*

- *"Злочин і кара" — не лише вражаючі трагічне відтворення життя. Це й звернення до людського сумління та розуму. Достоевський захищає ідею моральної людини, яка не хоче залишитися «вошею», усією своєю сутністю повстає проти суспільної несправедливості.*

-
- ***« Возлюби, перш за все одного себе, то й справи свої зробиш як слід і кафтан твій залишиться цілим ... »***

- ***«Людині все дозволено ...»***

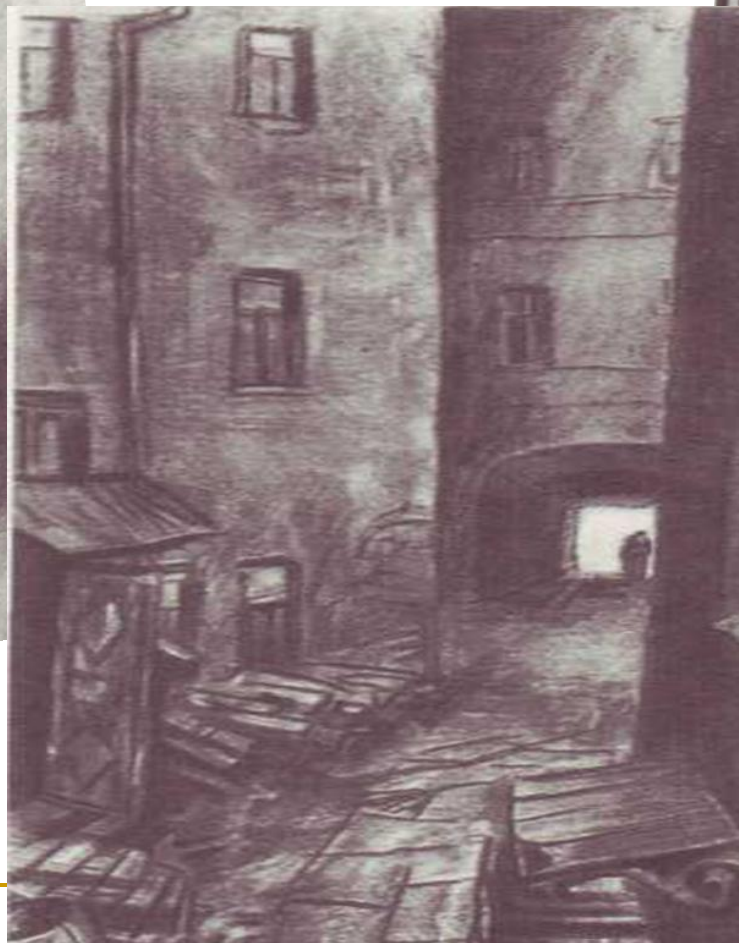
- ***« Надзвичайна »людина має право ... дозволити своїй совісті переступити ... через інші перешкоди, і єдино в тому тільки разі, якщо виконання її ідеї (іноді рятівною, може бути, для всього людства) того зажадає ...»***
-

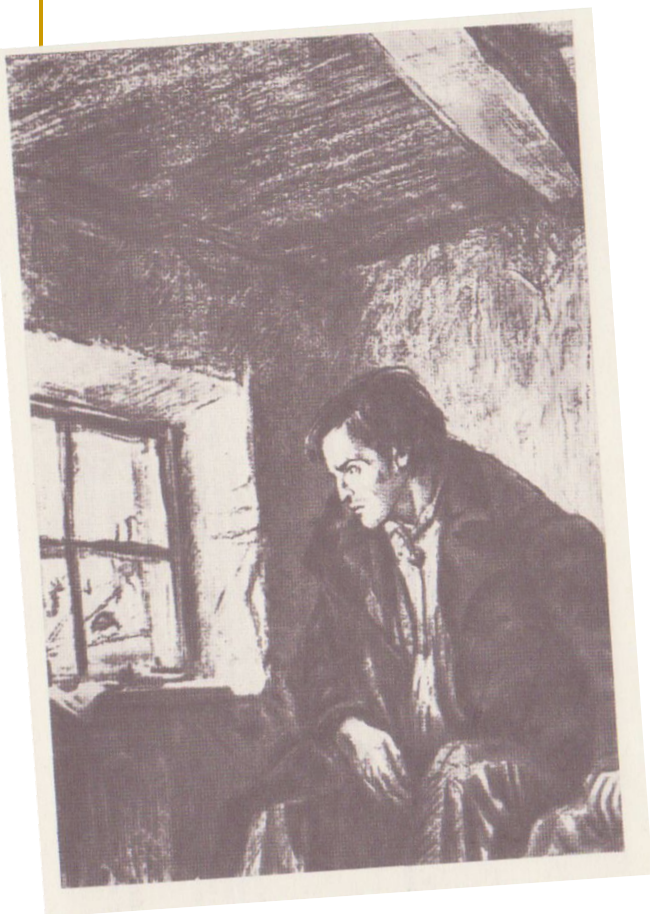
-
- ***«Та тут арифметика!» (За одне життя - тисячі життів, врятованих від гниття і розкладання. Одна смерть і сто життів натомість).***

 - ***«Здобути душу народу можна тільки, якщо одночасно з боротьбою за власні позитивні цілі повести боротьбу за знищення тих, хто є противниками наших цілей».***
-

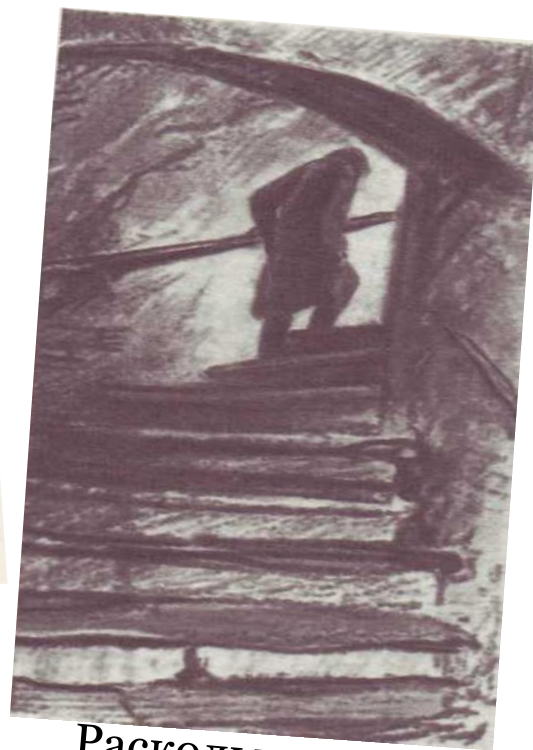
***«... Люди, за законом природи,
поділяються взагалі на два розряди:
на нижчих (звичайних) ... і власне на
людей, то є дар чи талант сказати
у середовищі своєму нове слово ... Але
якщо йому треба, для своєї ідеї,
переступити хоча б і через труп,
через кров, ... може дати собі дозвіл
через кров ... »***

Стара лихварка, її двір

Раскольников

*Раскольников на
сходах*

Соня зі свічкою

“Теорія” Раскольников

Теорія

- «Наполеонізму»

Ідея

- «Свобода і влада», головне – влада

Теорія

- Раскольнікова: "Звичайні" люди - "незвичайні" люди

Ідея

- "Мені треба було дізнатися тоді, чи гнида я, як усі, чи людина..? Чи твар я тремтяча, чи право маю..."

Висновок

- "Я хотів Наполеоном стати, тому й убив"

Крах теорії

- Страждання матері й сестри
- вбиває беззахисну лихварку та її сестру
- мало не став причиною загибелі маляра Миколки

Висновок

- "Хіба я стару вбив? Я себе вбив!"

Висновок:

“Божа правда, земний закон бере своє, і він (Раскольніков) закінчує тим, що сам на себе доносить, доносить аби загинути на каторзі, аби возз’єднатися з людьми.

*“Злочинець сам вирішує взяти на себе муки,
щоб спокутувати скоєне” Ф.М.
Достоевський*

Виконала:

*учениця 10-А класу
НВК “Гроно” м. Львова
Цибульська Оксана*

*Вчитель:
Каній Л.П.*